

ENHET
Enheten för Avtalsfrågor
HANDLÄGGARE
Carola Lövstrand

DATUM
20240612
ERT DATUM
Ert datum

DIARIENUMMER
20240119
ER REFERENS
A2023/01509

Arbetsmarknadsdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

LOs yttrande av Arbetsmiljöverkets och Myndigheten för arbetsmiljökunskaps redovisning av uppdraget att lämna förslag om organisationsförändring.

Med anledning av att regeringen beslutat att se över om antalet myndigheter kan minska för att öka statsförvaltningens effektivitet har de båda rubricerade myndigheterna fått i uppdrag att lämna förslag på hur den mindre av myndigheterna med placering i Gävle kan överföras och inordnas i Arbetsmiljöverket i Solna. Utgångspunkten är att myndigheternas uppgifter ska vara oförändrade och att genomförandet ska utföras med bibehållen effektivitet och kvalitet och på ett kostnadseffektivt sätt.

Med anledning av remissen vill LO framföra ett antal grundläggande synpunkter om vikten av en fristående kunskapsmyndighet inom arbetsmiljöområdet samt ett antal punkter om det remitterade förslaget som samordnats med PTK och Svenskt Näringsliv i Centrala partsgruppen för arbetsmiljö inom privat sektor. Dessa punkter återfinns i bilagan som hör till detta yttrande.

Inledningsvis vill LO betona att det fortfarande finns ett behov av en myndighet i Sverige som samordnar, följer och stödjer svensk arbetsmiljöforskning och dess kunskapers omsättning på svensk arbetsmarknad. Men en mer utbyggd, centralt belägen och med parterna välförankrad myndighet än idag. LO hade mycket höga förhoppningar på att Mynak skulle fylla det tomrum som uppstod i och med Arbetslivsinstitutets nedläggning för ca 15 år sedan. Tyvärr medförde det att Sverige har tappat sin framstående position inom europeisk arbetslivsforskning och möjlighet till internationella kunskapsutbyten där även Sverige har mycket att lära av andra länders utmaningar och åtgärder, inte minst när det gäller arbetsmiljöeffekterna av klimatförändringarna.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA WWW.LO.SE
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

Det är viktigt med ett stabilt internationellt och nationellt kunskapsnav om arbetsmiljöeffekter på hälsa och säkerhet där arbetsgivare, arbetstagarorganisationer, myndigheter och politiken kan hämta de senaste kunskapsrönen om effektiva förebyggande åtgärder i en tid av ett snabbt föränderligt arbetsliv och yrkesliv. När det gäller globala paradigmskiften inom arbetslivet behöver Sverige löpande delta i internationella forskningsområden som behandlar frågor som digitaliseringens olika former i arbetslivet och dess arbetsmiljöeffekter, klimatomställningarnas effekter, grön omställning, nya kemikalier och nya arbetssätt. Det är stora utmaningar där det är av stor vikt att Sverige i sin strävan efter att skapa ett hållbart arbetsliv tar hem kunskaper från andra länders forskning och deltar i arbetslivsforskarens dialog från övriga EU-länders befintliga arbetslivsforskningsinstitut. Annars riskerar Sverige att både tappa inflytande inom EU och företagets konkurrenskraft. Till det ska läggas de krav som ställs på befolkningen om ett längre arbetsliv, med arbete högre upp i åldern som är flera år längre än vad många yrkesgrupper inom LO-kollektivet idag klarar av.

För att löpande kunna bistå arbetslivet med uppdaterad forskningsbaserad kunskap om hur svensk arbetsmarknad kan klara av arbetslivets paradigmskiften på bästa sätt behövs en ny och större myndighet med ett utvecklat uppdrag som arbetar närmare arbetsmarknadens parter och parternas kunskapsorganisationer jämfört med dagens Mynak.

När det gäller föreliggande förslag anser LO att den verksamhet som idag bedrivs hos Mynak i stort motsvarar det innehåll som Arbetsmiljöverket utförde med kunskapssammanställningar och internationellt arbete under tiden efter ALIs nedläggning och innan Mynaks tillkomst. Förutom företagshälsovårdsfrågorna som under den tiden hanterades i nära samarbete med akademien, arbetsmarknadens parter och branschorganisationen för företagshälsovård. Inte minst rörde det frågor som uppdatering och framtagande av evidensbaserade riktlinjerna för företagshälsovård utifrån såväl nya rön som utifrån arbetsmarknadens behov. Det medför att en sammanslagning av myndigheterna där Mynaks verksamhet, minus företagshälsovården, uppgår i Arbetsmiljöverket mer är att se som en återgång till den verksamhet Arbetsmiljöverket utförde i mellantiden efter ALI och innan Mynak, då arbetsmarknadens parter efterlyste en kunskapsmyndighet för att fylla tomrummet efter ALIs nedläggning. Det behovet kvarstår fortfarande anser LO.

Vi vill även påminna att Mynak från sin start 2018 aldrig riktigt fått de bra förutsättningar att med ett litet nystartat kansli axla de många olika, lite spretiga, uppdrag de fått under åren som bidragit till att grunduppdraget aldrig riktigt landat. LO har under åren återkommande fört fram kritik om att myndighetens förståelse för vikten av en nära samverkan med arbetsmarknadens parter och en saknad förförståelse för den svenska partsmodellen inte har underlättats genom det geografiska avståndet med placering i Gävle. Därför ställer sig LO positiv till intentionen med förslaget

att nuvarande Mynaks verksamhet även geografiskt flyttas till Arbetsmiljöverket.

Utifrån myndigheternas utredning om effekterna av en sammanslagning av Mynak och AV är en slutsats att det är olämpligt att flytta med Mynaks uppdrag kopplade till företagshälsovården till Arbetsmiljöverket. Krav på arbetsgivarens användning av expertresursen företagshälsovård är även en del av inspektionsmyndighetens tillsynsuppdrag vilket innebär en intressekonflikt Arbetsmiljöverket bör fredas från. Däremot anser LO att de frågor som berör Mynaks uppdrag om företagshälsovården med fördel kan utredas vidare när det gäller andra konstruktioner som involverar de aktörer som har ett direkt intresse att utveckla företagshälsovården och omsätta forskningsresultat för att minska arbetsrelaterade skador och sjukdomar och död. Och därmed minskade statens sjukförsäkringskostnader, regionernas och kommunernas sjukvårds och omsorgskostnader samtidigt som det bidrar till en mer stabil produktion och tillväxt för företagen. Forskningsstudier vid Karolinska institutet har även påvisat att för varje investerad krona i förebyggande arbetsmiljöarbete ger 3-4 kronor åter i minskade utgifter och ökad produktivitet.

Det talar för att det vore en strategiskt bra att satsa på att få företagshälsovårdens förutsättningar på plats för att öka företags och organisationers hållbarhet för både arbetstagarnas hälsa och verksamhetens tillväxt. LO för gärna en fortsatt dialog med regeringen tillsammans med arbetsmarknadens parter och akademins företrädare inom sakområdet (inklusive AMM-klinikerna) om hur företagshälsovårdens förutsättningar kan utvecklas för att bättre stödja till ett hållbart arbetsliv.

Utöver dessa synpunkter från LO redogörs i bilagan för de partsgemensamma synpunkterna där samstämmighet råder mellan LO, PTK och Svenskt Näringsliv.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Carola Löfstrand
Handläggare